

WWW.UNILIB.RS

УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

Илази сваке недеље.

Претплата се шаље напред уредништву и без новаца се лист никоме слати неће.

ЦАСТИР

ЛИСТ ЗА НАУКУ И КЊИЖЕВНОСТ ДУХОВНОГ САДРЖАЉА.

издаје и уређује свешт. и проф. Никола Поповић.

За све српске крајеве стаје на годину 60 гр. или 6 фор. на по год. 30. гр. или 3 фор. на тримес. 15 гр. или 1 фор. и 50 нов. Неплаћена писма од нередовних дописника не примају се.

НИЖЕ ТЪНЕ ХЛѢВЪ ИДОХОМЪ ОУ КОГѦ НО ВЪ ТРЪДѢ И ПОДВИЗѢ. (Солун. 3. 8)

Казали смо у последњем броју, да свештенство треба да се труди, како би заузело достојно место међу родољубима народњим. Но покрај свега, што смо досад рекли, има још многих ствари, на које би требало да данашње свештенство обрати своју пажњу.

Разноструке сју прилике, у којима родољубиво делање свештениково може донети лепе користи роду његову. Колико би могли свештеници учинити добра, кад би својим говором и разлагањем покретали људе на свакидашњи рад и посао!

Велика су и неоцењена блага морална, али и блага материјална имају своју велику вредност. Ова се последња добијају непрестаним радом и трудом. Благостаје даје средства за просвету и умни напредак; умни напредак доноси сазнање човечанских права; а сазнање свога права буди неодољиву тежњу за слободом и самосталношћу. Сиротиња и оскудица највећа је сметња свима великим жељама и тежњама како појединих људи тако и целога народа.

Стидно би било, кад би српство, које живи на овако плодним земљама, падало у све већу сиротињу, кад би се наро-

чито наш сеоски свет уваљивао све више у дугове, па долазило до тога, да остане без хлеба и крова. Онде, где се умножи број крајње сиротиње, увећава се свагда и нападање на туђе имање: гомилају се крађе, отимања, разбојништва. Списак оваквих преступљења поуздано је мерило, по коме зналци дознају материјално стање света. У нас је у Србији на жалост тај списак све већи, а по нашим новинама читамо грозних случајева због отимања туђег имања.

Дубоки су узроци овим немилим појавима, по свакојачко ово су већином последице нерада и љености. Колико лепих дана, кад би се могло толико привредити, некима протеку у нераду и беспослици! У овакве дане долазе и многа светковања, која наша света црква не прописује, већ су случајно у народу постала. Ето на прилику у многим крајевима — да не кажемо свуда — празнују се сви четвртци од васкрса до духова. Каква је то грдна штета за привреду народњу! Рад у овакве дане често се не може исплатити, а они се проведу у беспослици! Но ово су дани беспосличења само у ово доба, а да колико их је других преко целе године! Отуда је сиротиња, отуда су дугови.

Ко може боље од свештеника обавестити свет, да је такво беспосличење а не светковање грехота пред Богом, да такво безузрочно празновање може допринети к осталим узроцима, да постанемо у опште пука сиротиња, место да смо газде и људи имућни? Одучавати свет од лењствовања у дане, који несу свеци, саветовати га на рад и привреду, може сваки свештеник, који жели, да му је стадо имућније и богатије. А како не би то желео, кад би се тиме и његови дохотци увеличали? Не туже ли се многи свештеници, да им приходи у сиротињи пропадају?

Радити нам ваља сада више но икада; јер треба да имамо непрестано на памети, да можемо од оног, што својим трудом и знојем зарадимо, употребити за најсветију дужност према роду своме, за слободу и самосталност целокупног српства.

Недеља раслабљеног

(Еванђеље од Лов. зач. 14.)

Пошто Исус проведе зиму у Галилеји, он дође у Јерусалим на празник пасху. Овај долазак његов знатан је тиме, што је он јавно устао против фарисеја због лажног схватања закона и казао за се, да је син божији.

Близу храма јерусалимског налазила се једна бања, која се звала *овцај*. А звала се она *овцом* бањом зато, што су у њој купали и прали после од крви оне овце, које су хтели принети на жртву. Вода у овој бањи кварила се и пенушила због ове крви животињске, но нарочито се она мутила у један дан преко године, у који по предању силазаше анђео с неба, те козмљаше водџ. Вода ова могла је излечити сваку болест, па и ону, коју људи нису били кадри да излече, али не свагда, већ само онда, кад је анђео силазио, те му воду мутио, и кад је ко уграбио, да први по узмућеној води ускочи у купатило. Природно је, да су после овако прочувеног целителног купатила са свију страна врвели болесници у Јерусалим и чекали кад ће доћи тај дан, да се вода узмути, те да уграбе и први ускоче, да се излече. Људи, који су видели овако мноштво болесника а поред овог били доброг стања и лепог саучешћа према страдаоцима, договоре се да начине једну летњу кућу украј те бање, у којој би болесници могли живети и чекати *узмућење воде*. Те тако од добровољних прилога начине око те бање 5. одељења дугачких налик на наше сељачке тремове, и назову ту зграду *вitezда*, т. ј. дом милосрђа.

Исус дође на празник у Јерусалим. И почем је по доброту срца свога обраћао свуда пажњу на болесне и рањаве душом и телом, и сачуствовао свима нуждама и неваљама свога рода, то посети одмах овај дом милосрђа. Тамо беше један човек, који 38. година лежао на постељи и кога данашње јеванђеље именује *раслабљениј*. Много је пута виђао овај болник, како се мути та бања и како улазе

у њу болесници и излазе из ње здрави; но сам није могао ући у бању а не имађаше никога од послуге, да га узме и у тај мах спусти у воду. Света свакојаког беше тамо и одвише; но свет, као свет: сваки гледаше себе и своје потребе, а нико не обрађаше пажњу на овога јадног страдаоца. Исус Христос кад дознаде од ког времена тај очајани болесник лежи ту и чека узмућење воде, приступи му с овим питањем: хоћеши ли здравк бити? Болесника као да сунце ограну, кад чу ове лепе речи. „Хоћу, Господине, и за Бога! Но ево невоље моје: немам никаквог послужитеља, који би ме подигао и однео у бању, кад се вода узмути, а ја сам нисам кадар то учинити на брзо. А док би се ја мало помало до воде довукао, други, који нису овако грдно поражени болешћу, уграбе и утрчу у воду пре мене. Те ја тако чекам опет од године на годину.“ Исус му на то одговори: „устани, узми простирку своју и иди кући.“ Болесник тога часа осети, да му се снага повраћа, да може да се креће и рукама и ногама, па устане. Међу тим Исус на једанпут ишчезне испред његових очију, и болесник не знађаше, ко беше тај, што га излечи, већ уставши слављаше Бога, који учини такво чудо над њим.

Ово се догодило у суботу. Четврта заповест заповеда, да се у суботу раде дела божја, света, да скатитса тај дан. А да не би обични домаћи послови сметали чинити у тај дан дела богоугодна, то је четврта заповест заповедала да се прераде сви ови послови за шест дана, а седми искључиво употреби на славу божју. Закон је дакле дозвољавао, да се могу радити радови, који служе на славу божју и прослављење његова света имена, а поред тога није по смислу забрањивао ни оно, што је човеку од преке потребе, да у тај дан изврши, као на прилику јести, пити, напоити стоку, извадити животињу, ако би пала у јаму, гасити пожар, ако би се кућа или друго што запалило, покупити сено и зденути жито, ако му прети опасност од кише

и т. д. Но Јудеји нису тако схватили закон о суботи. Они сматрају, да је сваки рад, сваки посао, ма какав он био, грешан и забрањен у суботу, и допуштају само оно, што је поименце закон споменуо, да се може радити, а то је: ићи у цркву, принети жртву, ручати, напојити вола, извадити овцу из јама, ако упадне, и више ништа.

Тако су мислили фарисеји, а тако су и радили. Ни зло ни добро поред оног, што је прописано у закону, не хтедохе они радити у суботу. Па зато се они онако зачудише, кад видеше овог јевађелског *раслабљеног*, да је у суботу упртио своју постељу и носи је. „Како ти смеш на данашњи дан носити своју простирку? — питаху га сви изреда — зар ти не знаш да је данас субота?“ Раслабљени није ни сам био узвишенији у погледу на суботу, и веровао је, да није требало носити своје простирке у тај дан; али је то учинио зато, што му је заповедио онај, који га је једном речи исцелио, онај, кога је он одмах видео с већом влашћу и силом, него све до јакошње пророке и учитеље, и кога по овоме није могао не послушати. Па зато им на питање одговара: „онај, који ме излечи, он ми и рече: узми простирку своју и иди кући.“ „А који је тај, који ти тако што рече,“ — питаху га Јудеји. Но овај није им умео одговорити, јер и сам не знађаше, које то управо био, који га је исцелио.

После кратког времена Исус се сретне с овим оздрављеником у храму јерусалимском и гледаше га, како је весео, како је рад, што је оздравио. Он сматраше себе за најсрећнија човека на свету. Деша се ствар бити здрав, јер „здравље је највеће богаство“ — вели пословица наша. Но није сва срећа у једноме само телесноме здрављу. Човек је онда потпуно срећан, кад поред телесног здравља има и душу здраву. А душа је здрава онда, кад она ради онако, како јој треба радити, кад она чува у себи образ божји, слику божју. Свако дело, које се не слаже с вољом бо-

жиюм, свако преступљење одузима од душе здравље а проузрокује болест. И ова је болест далеко грђа од болести телесне, јер она на свагда може унесрећити, удалити душу од Бога, а по овоме од среће и блаженства. У радости због свога телесног оздрављења разслабљени могао је заборавити за своју душу, па зато му Господ при сретању у храму напомиње ово: Се здравк былз еси, кз томѣ несогрѣшай, да не горше ти что бѣдетз, т. ј. ти си сада добро оздравио; но пази и не греси у напредак, да ти се не би што црње догодило. Оздрављеник кад види сад овде, да је Исус онај, који га је излечио, отиде к старешинама и властима, и сад им тек каже, да је лице које је њега излечило Исус, који се другаче зове Христос.

Живот св. Јована Златоуста.

(Наставак.)

Таквим начином император узео беше право, да намењује и бира епископе бар за знатније катедре и веће вароши. А ово, што он беше узео у своје руке и изтргао ту власт од сабора, било је узрок, те се у цркви заведоше онакве грдне интриге и подмиђавања. Духовенство због овог изгуби своју самосталност у управи црквеној а с тим заједно и наравствену важност своју, и поче све више и више да се удаљава од народа, да напушта његове интересе, које је дужно било заштићавати и бранити, поче да се подвлачи цару и царским великашима, којима толико ласкаше и улагиваше се. У тој страни, где владаше од памтивека деспотија, демократска — народња заузетост хришћанске цркве, која беше тако снажна у прве векове хришћанства, не беше успела да искорени то жалосно мешање земаљских ствари с небескима. Константин, његова деца, Теодосије управљаху црквом тако исто самовласно, као и са церевином, и црква

У
Н
И
В
Е
Р
З
И
Т
Е
Т
С
К
А

В
И
Б
Л
И
О
Т
Е
К
А

врло често беше принуђена, да тражи њиховога посредништва. И ево, да би раскинуо ту ниску сvezу ропског дружења цркве с царем, духовенства с двором, и уништио оне непоретке, који су због тога проистицали, Златоуст се борио до смрти. Дух деспотизма и ропства здружише се, да се овој намери усprotиве и поткопају она средства, којима Златоуст мишљаше остварити своју намеру. Највише устајаху против њега његови подручни јерископи и већи број монаха. У време првог изгнања његова сви ови пређоше на страну непријатеља Златоустивих. Узрок таквом непријатељском односају они подметаху неку јерес, коју тобож Златоуст подржаваше, и која имаше свој основ у Оригену. Но ми морамо потражити дакеко снажнијих доказа због те грдне мржње, која се код појединих није могла угасити ни онда, кад Златоуст беше протеран, па ни онда, кад он остави на свагда своје земаљско служење.

Златоуст је хтео реформе, и ево у три речи целог одговора на то. Он се мешао у политичке догађаје свог времена и помагао слабом Аркадију у многим државним подухвезима; а ово плашљиве и ропске душе никада не праштају и не заборављају. Он се одважно борио против порока, разврата, надутости великаша, двора и царице. У својим делима и у речима он беше строг, не гледаше на лица, изобличаваше све из реда.

(Наставиће се.)

Васпитање сугласно с духом хришћанским.

Човек се рађа слаб и немоћан не само телесно но и душевно. Међу умом, расутком и вољом човека и детета разлика је велика. Наша духовна снага развија се постепено исто тако као и физичка. Одавде се изводи то закључење, да је за човека неопходан двојаки развитак: Физички и умни. Физичко васпитање дужно је уклањати с пута све, што смета

УНИВЕРЗИТЕТСКА
БИБЛИОТЕКА

телу, да се оно правилно развија, крепи и снажи; а морално треба да помаже сугласном развијању и усавршавању нашег духа, т. ј. да буди у њему одвагу на узвишени рад духовни, или говорећи речма апостола, да доведе човека до савршенства: да совршенз бѣдетз Божий человекз, на svakoe дѣло благое оуготоканз (II. Тимот. 3—17). Зато развијајући младеж телесно, треба свагда у памети држати главну цель његову — развитак душевне снаге човечије. Школа није кадра дати човеку све, што му је нужно, и кад он из ње изађе; она није кадра разрешити питања, на која човек наилази тек после, кад у њаван живот ступи. Но опет она може а и дужна је, да развије у младићима, што се уче у њој, њихову способност познавања, да пробуди у младим умовима радозналост и правилан поглед на ствари, како би им све ово свагда могло бити на руци при решавању практичких питања, што из живота људског истичу. Даље васпитању је дужност, да развије и снагу чулну — осетљиву, т. ј. да узбуди у младим срцима љубав к лепом и добром, и да им покаже и једно и друго у природи, у уметничком и обичном животу људском. Најпосле васпитању је дужност, да потпомаже јачање воље у човеку.

За сад ми ћемо казати неколико речи само о овом последњем задатку обучавања.

Психолођија дели људе по расутку, осећању и вољи, што је један разумнији, други већма осетљив, а у трећег је воља јака и снажна. Разумна педагогика треба да подједнако развија све те силе духа и то тако, како ће расудак свагда држати чулна осећања у стези и неће им допустити, да завладају њим, а у нечему и да је сугласан с њима, а воља да се свагда налази под равним утицајем и једног и другог. На развитак воље, као што се сваки може искуством уверити, врло се мало обраћа пажња; њу предају заборавности или јој пуштају узду сасвим. Из тога се рађа с једне стране непостојанство, нехатање и ситничарство; а с друге

У
Н
И
В
Е
Р
З
И
Т
Е
Т
С
К
А

Б
И
Б
Л
И
О
Т
Е
К
А

— упорство, властољубље и презирање божјих и људских закона. Такве су последице неправилног развитка и образовања воље. Доста срећан је онај човек, који је у време умео задобити себи одважност, челичну тврдоћу у борби са злом, постојанство у добру; — то су све таква својства, из којих се рађа племенитост и карактерност. У критичким тренутцима живота слаб човек пада духом, дрски — узаман бесни, а човек мушког карактера спокојно мери околности и светлим и јасним очима гледа на опасности, које му грозје.

Да би развили у младићу тврду вољу за изналазак истиног блага и среће, обучавање треба да се руководи јасним и живим сазнањем обвезаности и пуним убеђењем у томе, да је права срећа свагда тесно скопчана с испуњавањем наравственог закона или с врлином и убеђењем — и то таквим, које би кадро било изазвати у свако доба потребу доброг и корисног рада.

Док се младић наводи под родитељским кровом, под надзором учитеља који је готов у свако доба помоћи му и посаветовати га, за њега је одбрана од зла већ спремна у лицу оца или наставника. Но време се васпитања свршава, дете постаје човек и почиње живети самостално: тада поред божјих помоћи нико га други не може избавити од зла, осем он сам. Помоћи васпитанику, да он сам изнађе средства, која би му била оруђе за одбрану у борби, — то је прва и најсветлија обвезаност васпитача. Па да би је испунио онако, као што треба, он је дужан старати се, да узбуди у младићу, који му је поверен, сазнање наравствене дужности — дужан је улити му у срце заповеди божјих тако, како би му оне могле у свако доба изнети пред очи његову наравствену обвезаност. Савест је урођена сваком човеку; али то природно, Богом дано чувство, којим он разликује добро од зла, тај унутрашњи морални закон потребује озбиљан развитак, смишљеност и усавршење, јер је кваром човечије

природе, изопачен и морални, унутрашњи закон — савест. Другојачније: речи савести не могу свагда бити верне и глас њен остаће до века глас *vaničaiųker y пустыи*. А све стоји до тога, што савест није расвијена тако као што треба, те људи често не могу да разликују добро од зла, вољу божнију од ништавих мњења људских, па обилазећи унутрашњи закон — савест, предају себе на жртву осећањима и страстима, слушају наговоре духа зависти и злобе. Да не би човек пропао и сасвим забацио своју наравственост, јавило му се у помоћ одкровење божие, те му јасно определи захтевање савести и божнију вољу према њему. Ако се дакле васпитаник добро упознао са захтевањем богом — одкровеног моралног закона, он ће наћи у њему верног руковођу к срећи и блаженству, разуме се, ако се не буде познанство то оснивало на искључном и охладнелом знању ума већ и на срцу и осећању човечијем.

Човек, створен да благује, по самој природи својој тежи к срећи, зато и дух његов треба да је слободан, а тело здраво и крпко. Но заражена грехом природа његова, вуче га често к таквим насладама, које га истина задовољавају за неко време, но опет руше и обарају телесну и душевну снагу његову. Човек се често поводи за својим цеквареним наклоностима и тада узалуд у њему вапије глас закона, глас савести. Љубав к добру малаксава и ветрењасте тежње принуђавају га, да заборави последице — он губи своју моралну снагу. Да би сачувао васпитаника од такве несреће, васпитач треба да му објасни усроке тих појава. Историја света и цркве пуне пунците су доказа за то. Грех рушећи наше тело, слаби нам и душу, а благочастиви живот на-против крепи прво и уздиже другу до свесног сазнања цели и опредељења у животу, — до самопрегорења. Без сумње ми смо дужни чинити добро само из једне чисте љубави к њему, па ма да би зато и пострадали морали. Но свемогућни Бог и тада нас не оставља ненаграђене, а тим пре кад

се к њему придружи и побожност (Псал. 1, 3. 36, 25). Кад дакле ми сви по самој природи својој тежимо к срећи, то је неопходно потребно, да сваки још у младим годинама чује од својих старијих, како се до ње долази и који је пут најбољи и најсигурнији.

Благостање органичних суштаства зависи од непрекидног и правилног кретања и обртања њихових унутрашњих сокова. Док се у телу човечијем обрће крв — дотле је он и жив. Од рођења нашег на свет па до последњег часа крв тече брже или лакше у нашим жилама; престане ли она тећи — наше тело почело би се рушити. Исто тако и душевна наша снага треба да је непрестано у покрету; јер и за њу исто тако као и за тело наше важи један исти закон живота и смрти. Особито развитак воље треба да је тесно скопчан с тим непрекидним покретом и узбуђењем. Паметан васпитач може у том обзиру благотворно подејствовати на свог питомца. Под његовим надгледањем ученик је дужан све своје мисли у одређено време обратити на један предмет. Његова мисао не треба да прескаче од једног предмета на други, не треба ни да дрема у лењости, нити да се предаје фантазијама и уображењима. Дух треба да напреже све своје силе уједанпут. Воља треба да буди лењост и да је гони на посао. Такав начин обучавања пробудиће у млађаној души одвагу, силу воље и духа и учиниће је срећном целог живота.

Тражећи од ученика марљивост и непрекидно занимање радом обучавање може много помоћи у моралном развиту васпитаника. Ум и чувства свагда су у послу, па ако они нису правилно развијени, онда упечатци, које они добијају с поља, могу имати штодљив утицај на вољу и на сами живот човечиј. Но обучавање рационално, т. ј. овако као што га ми нацртамо, никад неће допустити, да се човек заборави и да дође до такве способности душевне. Па зато сваки треба да тако обучава своју децу, како би она могла

кад у зреле године дођу, одговорити том позиву, које је сам Бог човеку определио, и које би их могло дићи над другим, не само телесно но и душевно, — и то нарочито духовно; јер: *Ква польза человекъ, лице мръзъ безъ пріобрѣтенъ, дѣшъ же скою ѿщетитъ* (Мат. 16, 26).

Н. к.

О нешто о примању вере Христове код Руса.

Руси док не примише веру Христову беху вере незнабошке, као што смо пре садашње вере наше били и ми. Они обожаваху појаве природне и служаху овима приносећи им жртве или да им благодаре или да их умилостиве. По највећи Бог беше код њих Бог грмљавине и грома оличени у бездушном лицу Перуна, који имађаше своје станиште у Кијеву. Они га обожаваху и приношаху му кржаве жртве као Богу грозном и страшном, по у самој ствари бејаху више наклоњени другим корисним боговима, као н. пр. сунцу, огњу, јер и сунце и огањ беше код њих у реду богова. За част сунца они имађаху три велике светковине. Прва беше на измаку Децембра, кад већ почињу дани да дужају, а сунце да јача. Друга у почетку пролећа, кад се још боље осеђаше топлота сунчана; а трећа у сред лета, кад сунце долажаше у највећа права своја. Први дан ове светковине звао се код њих *Коледа*. Светковина ова била је у томе, што су ишли из куће у кућу, да прослављају сунце, и да скупе штогод од прилога, те да му однесу на жртву. И по чем се ово време подудара с временом Христово рођења, а ми смо као један народ словенски морали пре христове вере имати те исте богове и обичаје, које и Руси, то су се у многим крајевима нашим могли видети остаци тога незнабошког обичаја, јер су око Божића ишли по кућама и *коледали*, сабирајући разне писаније и дарове, и певајући песме *коледи*. — Пролећна светковина у част сунца светко-

вала се у игри, скакању, љуљању. Овај се дан доцније по-дудари са нашом белом недељом. И због тога се код нас та недеља светковала готово са свима оним старинским, незнабошким обичајима. Светковина у част сунца летња била је у ноћи између 23 и 24 Јуна — управо на Иван-дан. Прет-полажући, да сунце у овој ноћи даје неку особиту силу и растењу и води, они се скупљаху, те ове ноћи идоше по пољима, и браше разне траве и цветове, а пред зору ку-лаху се у речној или бунарској, но ладној води. Код нас се ово чини на Ђурђев-дан; а по свој прилици из овог исто-г побуђења. Обожавања огња, који сматраху за брата сунчевог, састојало се у томе, што су на Иван-дан ложили ватру на жртвеницима и скакали преко ње, да се додиром да ове осветљају и оживе. Овај незнабошки обичај донели су и наши стари са собом и он се још овде-онде повтарава само у другом виду. Овим подразумевамо оно узимање ватре у руку и бацање преко себе, које се чини у дане, кад се какав мртац сахрани, па се људи поврате кући умрлог, да изврше обичну дању.

Но сва ова обожавања старих Руса била су тако рећи споредна, а право обожавање или веровање пре садашње вере Христове беше код њих вера у поменутог кипа Перу-на. Њему се приносише и спаљиваше и грдне жртве, њега мо-лише да разведри и да наоблачи. И све ово трајало је тако до 957^{-не} године по Христу, док блажена кнегиња руска Олга не отиде у Цариград, те се тамо покрсти и доведе са собом неколико хришћанских учитеља из Цариграда, који мало по мало подготвише и спремише поједине руске људе у Кијеву и осветише Владимира кнеза Кијевског, да се и сам крсти па и цео народ руски покрсти.

Ствар је свршена овим редом: Владимир је ратовао много, и у том ратовању покорио разна племена на северо-западу. Враћајући се једном с поља битке, кад онако сла-вно потуче Јатваге, он у радости приношаше многе благо-

дарне жртве и дарове својим боговима. Народ гледајући ово, плакао је од милина, благодарећи Богу, што им је дао тако доброг кнеза, који се није ни најмање повео за новом вером, већ тако стоји тврд и непоколебљиво у вери старинској и њеним обичајима. Па да би га још боље подстрекнуо, да се не пода тој новој вери, која се беше прочула у Кијеву, већ остају постојан у вери праотаца својих, народ му предложи са своје стране чудновату услугу. „Дај — рекне он — да поред ових животних жртава, узмемо кога од људи и спалимо у жртву богу Перуну, те да тиме као што најбоље може бити прославимо дан данашње светковине. А да не би коме било криво, што ћемо баш његовог сина или ћерку принети на жртву, као и то да би се знало, кога имено хоће наш бог да му се на жртву принесе, то дај да бацимо коцку на наше момке и девојке, па на кога падне коцка тога да спалимо.“

У Кијеву живљаше у то време један човек, који беше дошао из Грчке и који се звао Варијаг. Он имађаше код себе сина, младића врло дивна и одрасла, који заједно с њим вероваше веру Христову. И ево случај донесе, да кад они меташе коцку, она паде на овог младића, сина Варијагова. Брже дотрче посланици од народа и кажу Варијагу, како је коцка пала на његова сина и како су они дошли да га узму и однесу у милост богова својих и спале.

(Наставиће се.)

Неколико речи о стању свештенства у Србији.

Од С. П.

(Свршетак.)

Сви отачаствени родољуби јамачно ће хтети, да се поправи, што је за поправку, и по нашем мишљењу преко је потребно, да се и свештенство једном из овога незгодног положаја изведе, јер је то у интересу нашем отачаству, нашој православној вери, за коју је и много свеште-

ника крви своје пролило, а и духу садашњег времена. Држимо да је то право а и по народ корисно, који у тако тесној свези са својим свештеницима стоји и живи, да се овима стање поправи. А томе се надамо и од увиђавности владе.

Најпосле при закључењу ово неколико речи имамо казати и то, да би јамачно и сви они, који противно овим нашим разлозима мисле и пишу, овако исто мислили, говорили и писали, да су на месту баш и оног свештеника, који има најбољу парохију у Србији.

Наша је намера била, да у ово неколико речи изнесемо на јавност само понеке незгоде свештеничке и да изјавимо жељу, да би данашње стање свештенства требало поправити понајпре у интересу цркве и народњег благочестија а после разуме се и у интересу служитеља божјих и народњих, који су данас у врло незгодном положају. Желели би да и други свештеници, нарочито који живе од парохиских прихода износе на јавност незгоде своје у ком листу, да се сазнају, *) како би се надлежним путем могле исправити. Поправљајући оно, што смета напретку изићи ћемо на пут, који ће нас све скупа повести к срећи и лепшој будућности.

О Је ли Жича искварена?

Прочитавши 10-ти број „Пастира“ наиђем на велико моје удивљење на крају тог броја на неке разлоге у ономе чланку „Српска Света Гора,“ који пише г. П. С. Срећковић, на немогах да се уздржим, а да не учиним на то неку примедбу и да ово неколико речи не предам јавности. Ствар је у оно неколико речи, у којима писац тога чланка вели: „Неко исквари манастир Суводол, неко Благовештење, неко Драчу

*) Ми молимо наше свештенике и у варошима и селима, да нам шаљу оваквих чланака, у којима би се верно и кратко представљале незгоде свештеничке; јер такви чланци послужили би као лепа грађа ономе, који би хтео писати о нашем свештенству и стању наше отаџбине цркве.

а неко опет Жичу.“ Да је писац ових врста прочитао басну Лесингову: „стара клисура и врапци,“ он заиста не би такве разлоге чинио о поправци наших старих манастира, и задужбина. Признати морам, да ја не знам, какво је Благовештење, Суводол и Драча, и шта управо он разуме у речи „исквари.“ Но што се тиче Жиче, то тврдим као поуздано, да она у свој својој поправци није ништа изгубила од своје архитектуре, него је само плеком покривена, крстовима украшена и темилом снабдевена, и више ништа. По овоме ја бих рад био, да ми поштовани писац тога чланка докаже: Шта је у Жичи цркви поремећено и покварено? да ли архитектура, или templo, што је унутра намештено, или то, што је цела црква плеком покривена, или нешто са свим друго, које ја не схватам?

Што се тиче оног изражаја, да би требало све мање манастире Каблара и Овчара спојити под једну управу, па тако умножити приходе у Каблару и тамо завести типографију и школу за живопис, те тако набављати књиге црквене и иконе за нашу земљу и за земље суседних нам народа, то је мисао врло обилата и ђенијална; и ја бих се радовао, кад би наша духовна власт на то обратила пажњу и тај предлог г. Срећковића што скорије усвојила.

М. М. живописац.

О Д Г О В О Р.

У Жичи нијесмо били, него смо онако рекли у 10-том броју „Пастира“ по оном, што смо слушали и читали о оправљању Жиче. С тога задржавамо за сад себи рниеч, док је *својим* очима не видимо, као што смо видјели остале манастире.

П. С. Срећковић.